

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวิรุฬห์ แสงเทียน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๖๓

วันที่ ๒๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	ประธานสภาผู้แทนราษฎร	ผู้ร้อง
	นางสาวปาริณา ไกรคุปต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๑	
	นางสาวศรีนวล บุญลือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ ๒	ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด
- สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒) หรือไม่ นับแต่เมื่อใด

ความเห็น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๒ สภาผู้แทนราษฎร มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ (๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕ โดยมาตรา ๑๘๕ บัญญัติว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ใช่สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภากระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการก้าวกายหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ในเรื่อง (๑) การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ (๒) กระทำการใน

ลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ คำว่า “ก้ำก๋าย” หมายถึง ล้วงล้ำเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับผู้อื่น เหลือล้ำไม่เป็นระเบียบ เช่น งานก้ำก๋ายกัน สำหรับคำว่า “แทรกแซง” หมายถึง แทรกเข้าไปเกี่ยวข้องในกิจการของผู้อื่น ดังนี้ การกระทำอันมีลักษณะที่เป็นการก้ำก๋าย หรือแทรกแซง การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) จึงหมายถึง การกระทำอันมีลักษณะที่เป็นการล้วงล้ำเข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือแทรกเข้าไปเกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม ส่วนการกระทำอันมีลักษณะที่เป็นการก้ำก๋าย หรือแทรกแซงในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒) จึงหมายถึง การกระทำอันมีลักษณะที่เป็นการล้วงล้ำเข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือแทรกเข้าไปเกี่ยวข้องในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา เมื่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี กระทำการใด ๆ อันมีลักษณะที่เป็นการล้วงล้ำเข้าไปยุ่งเกี่ยว หรือเข้าไปเกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่น หรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) หรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการก้ำก๋ายหรือแทรกแซงในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒) จึงทำให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) และสมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๑ (๗)

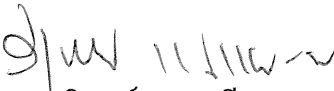
ระบบรัฐสภาตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญกำหนดให้มีการดูแลและคานอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยฝ่ายนิติบัญญัตินอกจากมีหน้าที่และอำนาจตรากฎหมายแล้ว ยังมีหน้าที่และอำนาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารด้วย เช่น การให้สิทธิตั้งกระทู้ถามฝ่ายบริหารเกี่ยวกับงานในหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๕๐ หรือการตั้งคณะกรรมการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๙ ที่ให้อำนาจสอบหาข้อเท็จจริง เรียกเอกสารหรือบุคคลใด ๆ มาให้ข้อเท็จจริงได้ เป็นต้น การที่ฝ่ายนิติบัญญัติให้อำนาจตรวจสอบฝ่ายบริหารดังกล่าวจะต้องอยู่ในขอบเขตแห่งความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อให้เกิดความพอดีและเป็นธรรมในการดูแลและคานอำนาจซึ่งกันและกัน หากขอบเขตการตรวจสอบของฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจน้อยเกินไปย่อมไม่อาจตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ หากมีอำนาจมากเกินไปย่อมเป็นการก้าวก้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร ฉะนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑) จึงบัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ๆ อันเป็นการก้าวก้าวหรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือ (๒) บัญญัติห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้สถานะหรือตำแหน่งกระทำการใด ๆ อันเป็นการก้าวก้าวหรือแทรกแซงในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เว้นแต่เป็นการดำเนินการในกิจการของรัฐสภา โดยถือเป็นกรณีร้ายแรงอันเป็นเหตุให้ผู้ฝ่าฝืนต้องพ้นจากสมาชิกภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) อย่างไรก็ดี รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๔ บัญญัติวางกรอบการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักทั่วไปให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความเป็นอิสระปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชน การปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยซึ่งหมายรวมถึงพื้นที่ทั้งประเทศ ไม่ว่าจะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือมาจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมือง โดยการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องคำนึงถึงผลที่มีต่อปวงชนชาวไทยโดยรวม ไม่อาจมุ่งแต่เฉพาะเพื่อประโยชน์ของประชาชนพื้นที่ในเขตหรือจังหวัดที่ตนได้รับเลือกมา

เมื่อข้อเท็จจริงในคดี ผู้ถูกร้องที่ ๑ รับว่าเมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตนเข้าร่วมประชุมกับข้าราชการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งป่าชุมชนในพื้นที่บ้านหนองน้ำใส ตำบลรางบัว อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี และได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า “จะกำชับ ประสาน เร่งรัดการตรวจสอบดังกล่าวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด เพื่อที่จะให้พื้นที่ดังกล่าวเป็นป่าชุมชนได้เร็วขึ้น” ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้อง เมื่อพิจารณาการกระทำดังกล่าวแล้ว เห็นว่า เป็นเพียงการติดตามเรื่อง

ร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่อำเภอจอมบึงซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๑ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดเช่นนี้ กรณียอมฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก้าวก้าวหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่นหรือของพรรคการเมือง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในเรื่องการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานในหน้าที่ประจำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ กิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือราชการส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๑)

สำหรับผู้ถูกร้องที่ ๒ รับว่าเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ตนกับพวกได้เข้าพบรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (นายอนุทิน ชาญวีรกูล) ณ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อนำส่งสำเนาหนังสือแจ้งขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างที่พักเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลจอมทองที่ถูกไฟไหม้ไปก่อนหน้านี้นี้ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างในคำร้อง เมื่อพิจารณาการกระทำดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นการแจ้งปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่อำเภอจอมทองซึ่งเป็นพื้นที่ในเขตเลือกตั้งของผู้ถูกร้องที่ ๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรับทราบในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตเลือกตั้งอำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ เท่านั้น กรณียังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ใช้สถานะหรือตำแหน่งการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก้าวก้าวหรือแทรกแซงเพื่อประโยชน์ของตนเอง ของผู้อื่นหรือของพรรคการเมืองในลักษณะที่ทำให้ตนมีส่วนร่วมในการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือให้ความเห็นชอบในการจัดทำโครงการใด ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ (๒)

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๑) และสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่สิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๗) ประกอบมาตรา ๑๘๕ (๒)

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ